

โมทนาสาธุสา

ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒

พระธรรมเทศนาในโครงการปฏิบัติธรรมวันที่ ๗ “เฉลิมพระเกียรติในหลวง ๘๑ พรรษา”

มรดกสัจจะ

วันเสาร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑

โมทนาสาธุ...ไม่ใช่เป็นวันสุดท้ายนะเทศน์ไปทุกวันถ้ามีใครมาฟัง(หัวเราะ) โมทนาสาธุกับโยมวานนี้ขึ้นดิ
วันนี้สัจจะ อันนี้ก็ต้องสัจจะมรรค สัจจะเป็นมรรคเป็นหนทางที่จะทำให้เราสิ้นทุกข์พ้นทุกข์ สัจจะแปลว่าความ
จริงใจประพฤติสิ่งใดก็ให้เห็นจริงก็เหมือนสัจจะที่มีอยู่ในอิทธิบาท๔ที่ว่าฉันทะความพอใจ ถ้าเราพอใจสิ่งใดก็
ต้องมีสัจจะในสิ่งที่เราพอใจ วิริยะหมายถึงความเพียรเราก็ต้องเพียรด้วยความจริงใจ จิตตะเอาใจฝักใฝ่ก็ฝักใฝ่
ด้วยความจริงใจ วิมังสาการใคร่ครวญก็ใคร่ครวญด้วยความจริงใจที่นี้เราใคร่ครวญอะไรต้องถามว่าสัจจะความ
จริงอันประเสริฐที่ของพระพุทธเจ้า สัจจะที่จริง ๆ ก็คืออริยสัจจะคำว่าอริยสัจจะก็คงหมายถึงทุกข์ สมุทัย นิโรธ
มรรคนั้นแหละ เป็นอริยสัจจะความจริงอันประเสริฐทุกคนเกิดมาแล้วก็ต้องได้รับทุกข์ มีทุกข์ ตั้งแต่จุดปฏิสนธิ
เลยต้องว่าอย่างนี้ ทำให้แม่ต้องอุ้มท้องเป็นทุกข์ต้องอดเปรี้ยว อดหวาน อดเค็มอะไรเนี่ยยิ่งโตขึ้น ๆ ยืน เดิน
เห็น นั่ง นอนก็เป็นทุกข์แล้วคลอตกก็เป็นทุกข์อีกแทบลิ้มเป็นลิ้มตายเนี่ยกำหนดรู้ทุกข์ ทุกข์ภายในทุกข์
ภายนอก ทุกข์ภายในก็คือจิตเราที่ไปรับรู้ รูป เสียง กลิ่น รส โสภณูปะ ธรรมารมณ์เอามาเป็นเราเป็นของเรา
ไปยึดมั่นสำคัญหมายว่าเป็นเราเป็นของเราเป็นนั่นเป็นนี่เนี่ยทุกข์ ทุกข์ภายในทุกข์ภายนอก สมุทัยเหตุให้เกิด
ทุกข์คือตัณหาความอยากภายในความอยากภายนอก อยากมั่งอยากมีอยากร่ำอยากรวยอยากเป็น
นายกรัฐมนตรียากเป็นประธานาธิบดีอะไรพวกเนี่ยแล้วก็ทุกข์ไม่สำเร็จก็เป็นทุกข์สำเร็จแล้วยังมีทุกข์นะ
ไม่ใช่สำเร็จแล้วไม่มีทุกข์นะถ้าทำไม่ดีปกครองไม่ดีก็มีโทษมีทุกข์ต้องว่าอย่างนี้ตัณหาความอยากภายในตัณหา
ความอยากภายนอกความอยากได้ในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส ในโสภณูปะ ในธรรมารมณ์อยากได้
ยศฐาบรรดาศักดิ์อะไรทุกข์เนี่ยเป็นต้นเหตุต้องเรียกสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ความอยาก เพราะฉะนั้นเราเมื่อสัจจะ
อริยสัจจะจะต้องมีความจริงใจที่นี้พวกเราทุกข์รู้สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ นิโรธความดับนี้ก็ต้องดับความรู้สึกดับ
ความรู้สึกภายในดับความรู้สึกภายนอก ถ้าเราไม่ดับมันก็จะเจริญรุ่งเรืองขึ้นไปเรื่อย ๆ อยู่นั้นมีมากแล้วมันก็
แตกขยายลูกหลานเหลนไหลลงไปอีกนั้นนะ มีพีชมีพันธ์ความอยากไปก่อกวรมกวนไม่สิ้นสุด มีลูกคนก็ทุกข์
คน มีสองก็ทุกข์สองมีสามมีสี่มีห้ามีหลานก็คน ๆ ก็รากเหง้าแห่งความทุกข์ก็งอกออกไปอีกความวิตกกังวลความ
กระวนกระวายความกินไม่ได้นอนไม่หลับก็จะมากขึ้นมากขึ้นนั้นนะตัณหาความอยากจะนั้นนิโรธความดับทุกข์
ก็ดับอารมณ์ดับอารมณ์ไม่ให้อยากเพราะมันอยากคำว่าดับอารมณ์ก็คือดับรูป เสียง กลิ่น รส โสภณูปะ
ธรรมารมณ์เนี่ยอันเป็นต้นเหตุแห่งความอยากเพราะเห็นแล้วชอบใจที่แรกพอเห็นแล้วก็ชอบใจพอใจที่หลังพอ
เห็นแล้วก็ไม่ชอบใจอีกนี่แหละของสิ่งเดียวกันทั้งรักทั้งชังเลยจะเห็นความเป็นอนิจจังความไม่แน่นอนของจิตทั้งที่
เป็นของสิ่งเดียวกันนั้นนะก็ยังชอบก็ยังไม่ชอบเราก็จะเห็นความผิดปกติหรือความผิดแปลกแตกต่างว่าเออ!
ทำไมก่อนนี้ออยากต้องการก็แสวงหาเราก็มีทุกข์พอแรงแล้วก็ได้มาอีกก็ยังไม่เป็นที่พอใจเป็นทุกข์ในการระวัง
รักษาอีก แก่อย่าเที่ยวอย่าไปไหนนะ ไม่เชื่อเดี๋ยวก็ฆ่าทิ้งหรือใครมาขโมยเอาไปหรือใครมาฉุดลากเอาไปนะ
ต้องว่าอย่างนี้ทุกข์ทั้งนั้นเลยต้องว่าอย่างนี้ทุกข์ภายในทุกข์ภายนอกเพราะตัณหาความอยากไม่สิ้นสุดอยากได้
นี้ได้มันได้มันอยู่นั้นไปไม่สิ้นสุดเลยต้องว่าอย่างนี้ พระพุทธเจ้าจึงว่าอริยสัจจ เป็นความจริงเห็นความจริงอัน
ประเสริฐเมื่อเราเห็นเราแล้วต้องดับ ถ้าเราเห็นก็ดับ รู้ในการเห็นก็ต้องดับที่รู้อีก ต้องว่าเนี่ยเป็นการดับภายใน
ดับภายนอกเดี๋ยวนี้ว่าเออ! เป็นยังงี้อีกดับภายในดับภายนอกเป็นยังงี้ก็คือดับเพราะ ทำไมจึงต้องดับเราก็
ต้องถามทำไมจึงต้องดับก็เพราะมันมีทุกข์นี้เพียงแต่เห็นก็ชอบใจก็มีทุกข์แล้วถ้าไม่ได้ก็ผิดหวังก็เป็นทุกข์อีก

โกฎิพพะ ธรรมารมณีนันเป็นการรักทุกข์ทำให้เป็นเหตุต้องมือนิจจัง ทุกขัง อนัตตาเนียรากเหงา ความรักชนิดนี้ไม่เอารักแล้วมีทุกข์มีโทษต้องรักความว่างแล้วจึงไม่มีโทษ รักแล้วเกิดความสิ้นทุกข์พ้นทุกข์ดับทุกข์นี้จึงจะเป็นความว่างเป็นเมตตาที่แท้ไม่มีข้อแม้ทุกประการตายแล้วก็ถึงตายก็ยังคงคิดว่างเลยตายแล้วยังมีก็ทิ้งเลยไม่ห่วง ตัวเราเองที่ไปเที่ยวรักเที่ยวชอบอะไรต่อมิอะไร ไม่ต้องไปพูดถึงสิ่งข้างนอกตัวเราเองก็ไม่ต้องทิ้งไม่ต้องไปรักตัวเอง ไม่ต้องสงสารตัวเอง ไม่มุกิตาตัวเอง ไม่ต้องไปข่มใจให้เป็นอุเบกขาแล้ว ว่าง ฉะนั้นสังขารธรรมของพระพุทธเจ้าจึงเป็นไปเพื่อพระนิพพานอย่างเดียวจึงเรียกว่าอริยสังขารจะความจริงอันประเสริฐก็คือต้องว่างอย่างยิ่งเลย ไม่ใช่ว่างแค่บารมีนะ ว่างทั้งอุปบารมี ว่างทั้งปรมัตถบารมี ถึงเป็นถึงตายโน้นเลยต้องว่าอย่างนี้ ฉะนั้นเราก็จะรู้ว่าสังขารจะความจริงใจเพื่อพระนิพพานแล้วรักที่แท้ไม่มีข้อแม้ทุกประการแล้วนี้ สังขารก็ไม่มีข้อแม้เหมือนกันนะจริงใจที่จะไปนิพพานแล้วไม่ห่วงตัวเองไม่ห่วงคนอื่น ต้องไปให้ได้ ต้องว่างให้ได้ ทำจิตให้ไปนิพพานให้ได้คือให้ว่างให้ได้นิพพานัง ปรมัง สุตถุญังต้องว่างจริงๆทั้งภายในภายนอกว่างจากความรู้ด้วยไม่ต้องไปยึดติดในความรู้ รู้แล้วเป็นทุกข์ไม่ต้องไปรู้มัน ตามก็ดู มีทุกข์ฟังแต่รับรู้ไม่รับเก็บ ทำไม่จึงรับรู้ไม่รับเก็บ เพราะมันไม่ใช่เราไม่ใช่ของเราจึงไม่ควรเก็บของเขาไว้จึงจะเรียกว่าไม่ขโมยรูปเขามาไว้ในใจขโมยเสียงเขามาไว้ในใจขโมยกลิ่นขโมยรสขโมยสัมผัสทั้งหลายมาไว้ในใจต้องมีความจริงใจอย่างนี้จึงมีสังขารจะเรียกว่ามีสังขารจะ ที่นี้สังขารจะเป็นอริยสังขารจะถึงเป็นถึงตายเลยทั้งที่เป็นบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมีก็ต้องมีเป็นสังขารแม่ตายก็ให้รักษาความว่างด้วยความจริงใจต้องว่าอย่างนี้

เพราะฉะนั้นสังขารจะตัวเดียวกันไปนิพพานได้อีก ถ้ามองตัวเองว่าเราจะไปใหม่มีความจริงใจที่จะไปนิพพานใหม่มาหลอกพระอาจารย์นะหลอกให้พระอาจารย์เทศน์นะทุกวัน ๆ อยู่เนี่ย(หัวเราะ)ต้องไปให้ได้นะท่านเชิญเราลากเราจุดเราดึงเราพยายามจะส่งเราหรืออุ้มขึ้นไปนิพพานเลยต้องว่าอย่างนี้(หัวเราะ)ด้วยจิตเจตนาเนี่ย ที่พระองค์สร้างบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมีเนี่ยก็เพราะพระองค์มีจิตเจตนาเพื่อขนถ่ายสัตว์ให้พ้นจากทุกข์สร้างด้วยความทุกข์ยากลำบาก มีอะไรก็ให้หมดของดี ๆ ทั้งนั้นเลยที่พระองค์ให้ทรัพย์สิ้นสมบัติเงินทองแม้กระทั่งพระกุมารกุมาลีแบบกัณหาชालีหรือพระนางมัทรีก็ยกให้เขาเลยเพื่ออะไรไม่มีเนี่ยบารมีเต็มในชาติพระเวสสันดรเนี่ยต้องยกเมียยกลูกอันเป็นที่รักให้ นั่นแหละก็เป็นนิมิตรหมายให้พระอาจารย์รู้ที่นั่นแหละถ้าเราจะไปนิพพานจริงๆก็ต้องตัดเมตตาทิ้ง กรุณาทิ้ง มุกิตาทิ้ง อุเบกขาเพราะอะไรเพราะเป็นรากเหงาอุปาทานการยึดติดถ้าเราสละไม่ได้ไปไม่รอดหรอกแม้กระทั่งตัวเราเองก็ยังไม่รักเลย ตัวเองมันจะตายก็ต้องไม่กลัวตาย ตายก็ตายซะมันจะได้ว่างทั้งภายในภายนอกจริงๆซะที่ จิตจะได้ไม่ยึดติดอะไรอีกเนี่ยชีวิตที่เหลือนี้ก็เป็นการทำความดีใช้หนี้ความดี ที่เราเคยไปก่อกวนรบกวนหรือไปฆ่าหรือไปลักไปประพฤติกความดีเขามาไปหลอกลวงความดีไปหลงความดีเป็นของตนเนี่ยตอนนี้เราต้องไปทำความดีใช้หนี้ความดีต้องยอมรับความจริงว่าเนี่ยเป็นกรรมของเราที่เราไปสร้างไปทำไว้แล้วเรียกว่ามีบุญกรรมแล้ว เสือกมีเมียมาแล้วมีลูกมีสามีมาแล้วเนี่ยต้องยอมรับความจริงแล้วเนี่ยทุกข์จริงแล้วเห็นรู้แล้วไม่ต้องมีใครมาบอกว่าทุกข์เป็นยังไงพระอาจารย์ไม่ต้องมาบอกผมหรอก ผมชิมชั้บพระอาจารย์ยังสู่มไม่ได้ พระอาจารย์ไม่มี(หัวเราะ)อย่างผมเนี่ยมีทุกข์มากมายเลยต้องบอกอย่างนี้ ไม่ต้องไปสอนทุกข์โยมเลยเนี่ยแต่ว่าพระอาจารย์ต้องชี้ว่าอริยสังขาร ทุกข์อริยสังขารจะมีอยู่ขนาดทุกข์อริยสังขารจะเนี่ยต้องเป็นทุกข์ที่ยอดเยี่ยมแล้วไม่เหมือนทุกข์ทั่วไปแล้วเนี่ยแสดงว่ายอมทุกข์เพื่อว่างนั้นแหละเป็นครั้งสุดท้ายต้องว่าอย่างนี้ แต่ที่ทุกข์ๆกันเนี่ยไม่ไปถึงไหนยังต้องไปมีเวรมีกรรมกับเขาอีกเนี่ยยังไม่เป็นทุกข์อริยสังขารต้องว่าอย่างนี้ยังไม่ประเสริฐ ทุกข์ของพวกโยมยังไม่ใช้ทุกข์อย่างประเสริฐ ทุกข์บารมีหรือทุกข์อุปบารมีหรือทุกข์ปรมัตถบารมีเนี่ย ตายเป็นตายเลยเนี่ยต้องว่างให้ได้เลยเลิกให้หมดเลยเนี่ยเลิกยึดติดเลิกอุปาทานไม่ใช่ไปตีลูกตีเมียกลับไปพ่อกำลังหมด(หัวเราะ)เพื่อให้ว่าง อย่ายไปทำอย่างนั้นนะ เป็นเพียงอุบายปัญญา ทำจิตของเราให้ว่างอย่างเดียว ไม่ต้องไปรังแกเขาจะได้ไม่มีเวรมีกรรมต้องรู้ความจริงอันนี้ว่าไว้เนี่ยเป็นการดับทุกข์สิ้นทุกข์ ดับเฉพาะตนคือดับที่จิตเรา ไม่ใช่ไปดับที่คนอื่นเขาจะไม่ใช่ไอ้ที่ขวางหูขวางตาไปรังแกเดี๋ยวกี้มีเวรมีกรรมแน่เลยเดือดร้อนเดี๋ยวดำรงจับเข้าผิดกฎหมายบ้านเมืองเดี๋ยวกี้เข้าไปอยู่ในคุกในตารางอีก ฉะนั้นต้องรู้ต้องเข้าใจแบบ

นี่นั่นแน่ะจึงเรียกว่าทุกข์จริงต้องรู้ทุกข์ ถ้าเราจะเอาทุกข์ขึ้นหน้าเนี่ย ทุกข์จริงก็เป็นสัจจะแล้ว เนี่ยเออ! ทุกข์จริง ตาเห็นรูปก็เออ! เนี่ยรูปเนี่ยทุกข์เอาทุกข์ขึ้นหน้าอย่างที่พระอาจารย์สอนเอาไว้เนี่ยถ้าเราต้องรู้จะไรอย่างซึ่มซั่มแน่นอนจะได้เห็นทุกข์อย่างจริงใจอย่างปัจจกขสัทธิปราภฏชัตแก่จิต ตาเห็นรูปก็รู้ว่าไอ้ รูปทุกข์ ได้ยินเสียง ๆ ทุกข์ ได้กลิ่น ๆ ทุกข์ ได้รสแล้วก็รู้รสทุกข์ สัมผัสทุกข์ ธรรมารมณ์ทุกข์เนี่ยต้องเอาทุกข์ขึ้นเดิน นั้น นอนเป็นทุกข์ ทุก ๆ ลมหายใจเข้าออกต้องว่าอย่างนี้ทุกข์ ถ้าหายใจเข้าแล้วไม่ออกก็เป็นทุกข์หายใจออกแล้วไม่เข้าก็เป็นทุกข์เห็นมีย อริยสัจจะทุกข์ วางอยู่ตลอดเวลาเลยถึงเราไม่วางมันก็ต้องวาง ถึงเราไม่ยอมเป็นทุกข์มันก็เป็นทุกข์ ถึงไม่ยอมให้เป็นอนิจจังมันก็เป็นอนิจจัง ไม่ยอมให้ออนัตตามันก็เป็นอนัตตา

ที่นี้เราต้องยอมรับความจริงเลยที่ว่าทุกข์เป็นของควรกำหนดรู้ตามแนวทางของพระพุทธเจ้าที่ทรงประทานโอวาทไว้เพื่อเราจะรู้ทุกข์จริงจังที่นี้เราทุกข์ตอนไหนทุกข์ยืน ทุกข์เดิน ทุกข์นั่ง ทุกข์นอนอีก เอ็งนั่งนานก็ปวดเมื่อยเดียวเอ็งก็ต้องลุกขึ้นมันเป็นทุกข์ นั่งนานก็เป็นทุกข์ ยืนนานก็เป็นทุกข์ เดินนานก็เป็นทุกข์ นอนนานก็เป็นทุกข์อีก(หัวเราะ)ก็จะนอนไปทำไมเนี่ยว่าเนี่ยมันก็ต้องเบื่อก่อนตัวเองอีกนั่นแน่ะทุกข์อริยยามถเลยต้องเห็นทุกข์แบบนี้ ทุกข์ภายในทุกข์ภายนอก ทุกข์ที่เป็นภาวะกังวลที่เป็นสัญญาอนิจจาไว้ สัจจะสัญญาก่อนิจจาเนี่ย เพราะฉะนั้นทุกข์ทั้งนั้นเลยจึงจะเข้าใจในทุกข์เนี่ยทุกข์ภายในทุกข์ภายนอกทุกข์ที่ตา ที่หู ที่จมูก ที่ลิ้น ที่กาย ที่จิตอีกเนี่ยต้องกำหนดรู้ให้หมดเลยทุกข์ภายในทุกข์ภายนอก ทุกข์ปวดอุจจาระปัสสาวะก็เป็นทุกข์อีก ทุกข์หิวอีกนั่นนะทุกข์กระหายน้ำนั่นนะต้องกินต้องดื่มเนี่ยทุกข์ทั้งนั้นเลยต้องไปเดินไปหาทุกข์ ต้องไปประดับทุกข์เห็นมียใคร ๆ ความจริงพวกโยมนี้ก็ปรารถนาความดับทุกข์อยู่แล้วคือพอมันหิวก็ต้องไปหาทำให้หายหิวก็คือดับทุกข์นั่นแหละ อุจจาระปัสสาวะเป็นทุกข์ก็หาที่ปลดทุกข์เห็นมียก็ยังไม่รู้ตัวเองว่าตัวเองอยากพ้นทุกข์สิ้นทุกข์นั่นแน่ะ แต่ว่ามันไม่ทุกข์เพราะมันไม่เด็ดขาดลงไปไม่พิจารณาทุกข์จะนั่นต้องทุกข์พิจารณาทุกข์รู้ทุกข์อยู่ทุกข์อริยยามถเลยนั่นแหละจึงเรียกว่าทุกข์อริยสัจความจริงอันประเสริฐที่เราเห็นทุกข์จริง ๆ อย่างนั้นเราก็เลิกอุปาทานเลิกยึดถือที่นี้ถือเอาเท่าที่จำเป็นแล้วตอนนี้ มัชฌิมาปฏิปทาจะเกิดขึ้นในใจเราคือว่างสิ่งที่ไม่จำเป็นชะ ละเว้นก็เบาบาง ๆ ที่หลังว่างได้จริง ๆ ก็จะไปนิพพานัง ปรมัง สุตญญังก็จะได้ว่าง สัจจะอริยสัจก็จะเกิดขึ้นแล้วที่นี้ความจริงอริยสัจเนี่ยทั้งหมดเขาเรียกทุกข์อริยสัจ สมุทัยสัจ นิโรธสัจ มรรคสัจที่พระองค์ตรัสเอาไว้เนี่ยต้องเป็นแบบนี้ต้องรู้ทุกข์จริง ๆ เป็นสัจจะจริง ๆ สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์จริง ๆ เนี่ยก็พิจารณาดูซิไม่ว่าจะเข้าตื่นขึ้นมากี่ไอ้ ทุกข์เกิดขึ้นแล้ว(หัวเราะ)ต้องล้างหน้าล้างตาแปรงฟันอาบน้ำอาบทำอะไรเนี่ยทุกข์เกิดอีกแล้วหมดเลยดูซิไม่พ้นสัพพัญญูพุทธเจ้าเลยที่พระองค์แสดงไว้ นิโรธะความดับทุกข์ก็ดับอารมณ์ไม่ได้ความรู้สึกนึกคิดที่มันคิดมากเกินไปปรุงแต่งมากเกินไป วิตกวิจารณ์มากเกินไปเนี่ยทุกข์ทั้งนั้นเลย เพราะฉะนั้นถ้าเราดับวิตกวิจารณ์ปรุงแต่งได้ เราก็จะสงบสุขขึ้น คำว่าสงบคือว่างจากทุกข์นั่นเอง นั่นแหละพอเราว่างจากทุกข์ได้ ถึงเราไม่ต้องการความสุขมันก็สุขเห็นมียแล้วมันก็เป็นความสุขแล้วมันก็เป็นความสุขสงบแล้วก็เป็นสันติสุขนี่ เพราะฉะนั้นพระอาจารย์จึงต้องจัดไว้สามระดับ ความสุขก็เป็นความสุขแค่บารมี สงบสุขก็เป็นอุปบารมี สันติสุขก็เป็นปรมัตถบารมีเนี่ยต้องจัดระดับสุขไว้อีกเพราะฉะนั้นทุกอย่างก็ต้องมีสามระดับเพราะฉะนั้นเรารู้แล้วเราก็จะได้ไม่ลังเลสงสัยจะมีความเข้าใจในความจริง นี้ที่พระพุทธเจ้าเรียกว่าอริยสัจจะ เราทำสัจจะให้เป็นอริยสัจจะด้วยทั้งที่เป็นบารมี ทั้งที่เป็นอุปบารมี ไปถึงปรมัตถบารมีเนี่ยแน่นอนเลยสละชีวิตได้ก็โอเคแล้วว่างได้แน่นอน ที่นี้ตายคำว่าตายเนี่ยหมายถึงเห็นรูปก็ตาย คือตายจากรูป จากเสียง จากกลิ่น จากรส ตายจากโผฏฐัพพะ ตายจากธรรมารมณ์ให้หมดเนี่ย พอตายปุ๊บก็ว่างเลยอะไรก็ตายทั้งนั้นมียอะไรบ้างไม่ตาย ตายภายในตายภายนอกเนี่ยมากำหนดรู้ความจริงอย่างนี้ เนี่ยจึงจะเป็นสัจจะเป็นสัจธรรมที่มีทั้งภายในมีทั้งภายนอกต้นเหตุก็เพราะมีตา มีหู มีจมูก มีลิ้นแต่ก็ยังไม่ถึงที่สุดเพราะบางคนเห็นมียตามีบ้างแต่ก็ตาบอด ตาเหลือกตาเหล่ออีก หูหนวกเป็นหวัดไอหรือไม่รู้เรื่อง ลิ้นอะไรพูดไม่ได้ลิ้นกระด้างแข็งอะไรเนี่ยเราจะเห็นความอนิจจังมันมีอยู่ความทุกข์มีอยู่ทุกขณะ มีอะไรบ้างไม่เป็นทุกข์ในโลกนี้ พระพุทธเจ้าจึงว่าโลกแห่งความทุกข์เนี่ยจึงว่าทุกข์อริยสัจจ พระอริยเจ้าพระพุทธเจ้าพระอรหันต์จึงเห็นทุกข์รู้ทุกข์แบบนี้ต้องเข้าใจทุกข์เนี่ยแล้วจะได้ไม่ยึด

ติดในสิ่งทั้งหลาย เมื่อจิตเราว่างไม่ยึดติดในสิ่งทั้งหลายนั้นแหละจิตเราจึงจะพันทุกข์ สิ้นทุกข์ ดับทุกข์ พันทุกข์ได้ก็เพราะเรารู้ความจริงในทุกข์ทั้งหลาย ถ้าเราไปยึดอะไรเข้ามาก็มีทุกข์แล้วสิ่งนั้นว่าเป็นเราเป็นเรา เป็นของเรา สิ่งทั้งหลายจะต้องอนิจจังไปทุกข์ ถ้าระดับประคองมันดีก็อนิจจังช้าลง แต่ก็ยังทุกข์นั้นแหละ ขณะที่ยังระดับประคองแล้วระวางรักษาก็ยังเป็นทุกข์อยู่ทั้งที่ยังไม่อนิจจังไปจากเราหรือยังไม่อนัตตาไปจากเราหรือยังไม่ตายไปจากเราในการบำรุงรักษาในการป้องกันรักษาเราก็เป็นทุกข์ ครั้นจากเราไปจริงๆให้ตายคา คอกหรือเราล่อมรั้วไว้จับใส่กรงจับโซ่ล่ามมันเกิดตายอยู่ในคอกนั้นก็เป็ทุกข์อีก(หัวเราะ) กูอดสำหรับรักษามัน อย่างดีแล้วนะเนี่ยยังเลือกตายอีกเนี่ย เราก็ต้องกำหนดรู้ทุกข์ว่าเออ! มันอย่างเนี่ยถึงป้องกันดีขนาดไหนก็ไม่ พัน เป็นอนิจจังจริง เป็นทุกข์จริง เป็นอนัตตาจริงแล้วก็เป็สัจจะจริงสัจจะคือความจริงที่นี้จริงในทุกข์เห็นมัย เรารู้ความจริงแล้วเราก็จะได้ไม่ยึดติดในสิ่งที่เป็นความจริงนั้นแหละต้องว่าอย่างนี้ ไอ้ที่ไม่จริงไม่ต้องพูดถึง สัทธรรมปฏิรูปของปลอมของเทียมอะไรไม่ต้องพูดถึงขนาดของจริงของแท้ของบริสุทธิ์ก็ยังคงละเลยต้องละทิ้ง หหมดเลย เพราะไม่ละทิ้งได้ยังไงเพราะเป็นทุกข์ แสงหาความจริงก็คือแก่นแท้หรือเงินแท้ทองคำแท้ เพชรแท้ ใครๆก็อยากได้ของแท้ แต่ก็ต้องละทิ้งหมดว่างเปล่าหมด เราต้องรู้ความจริงแบบนี้แหละจึงจะเรียกว่าเป็นผู้รู้ ทุกข์ แล้วก็ที่พระองค์สอนว่าต้องกำหนดรู้ทุกข์เมื่อรู้ทุกข์แล้วก็เข้าใจในทุกข์แล้วก็จะดับทุกข์ การวิธีดับทุกข์ ก็คือต้องรู้สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ก็คือตัณหาความอยากที่อยู่กับจิตเราเองต้องว่าอย่างนี้ ภายนอกเราไม่ต้องไป ยุ่งกับเขา เรื่องของเขาเราไม่ยุ่งเรื่องของเราก็จะจบจะสิ้นแต่เราก็ต้องดับมันให้ได้ ไอ้ตัวเลือกตัวรู้เนี่ย เพราะฉะนั้นเราก็ต้องว่างๆไปแล้วเราก็ต้องดับมันได้แน่นอนแล้วที่นี้เราไม่ทุกข์นะยีน ดิน น้ งนอนก็เป็นสุข หหมดนะ สงบสุข เกิดสันติสุขไม่ต้องไปให้ใครให้รางวัล ไม่ต้องให้ใครให้เงินเดือน ไม่ต้องให้ใครจ้าง ไม่ต้องหา อะไรมารวมต้องว่าอย่างนี้ ไม่ต้องเอาใครมาถวายไม่ต้องแสวงหาให้มากก็ทุกข์นั้นแหละ เขาพันทุกข์จากเขาก็มา ดกทุกข์อยู่ที่เราเนี่ย เราก็เห็นทุกข์หมดเลย แล้วเราก็จะมักน้อยสันโดษเลยแล้วเราจะเข้าใจจิตเจตนาของ พระพุทธเจ้าทำไมพระองค์จึงสอนให้มักน้อยสันโดษเนี่ยก็เพราะเราจะได้ไม่มีทุกข์จะได้มองเห็นสรรพ สิ่งทั้งหลายว่าไม่ใช่เราไม่ใช่ของเราแม้แต่เลือดเนื้อสังขารชีวิตก็ยังไม่ใช่เป็นของพ่อของแม่ของปู่ของ ย่าของตาของยายเนี่ยแล้วอะไรเป็นของเราจิตเป็นของเราเพราะฉะนั้นต้องระวางจิตของเราให้ว่างอยู่ เสมอ อย่าให้ใครมาอำนาจเหนือจิต อย่าให้ใครมาอำนาจเหนือความว่าง อย่าให้รูปมาอยู่เหนือ ความว่าง เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์มาอยู่เหนือใจมาอยู่เหนือความว่าง เนี่ยต้องกำหนดรู้ อย่างนี้แล้วมันก็จะได้ไม่มีตัณหาความอยาก สมุทัยสัจจะจึงจะเป็นสมุทัยอริยสัจกำหนดรู้ รู้ทุกข์ กำหนดรู้สมุทัย เหตุให้เกิดทุกข์ นิโรธความดับทุกข์ก็ดับได้แล้ว ว่างทุกอย่างว่างเปล่าแล้วก็เป็นความบริสุทธิ์ ที่นี้เมื่อมาถึง มรรคสัจก็ดับต้องว่างไปจนชำนาญเลยที่หลังมันดับของมันเองแล้วว่างของมันเองแล้วนั้นแหละถือว่ามัน ชำนาญแล้วเหมือนกับเป็นผู้ชำนาญงานในการดับแล้วเหมือนกับเป็นงานทุกอย่างที่เราทำแล้วจะมีความ ชำนาญแล้วเราจะทำเมื่อไหร่ก็ได้เราว่าจะทำที่เวลาไหนที่ที่ชั่วโมงเสร็จหรือที่วันเสร็จเราก็จะรู้เวลามันเลยเพราะ อะไรรเพราะมันมีความชำนาญสั่งได้หรือกำหนดรู้ได้เลยแต่ที่นี้ถ้าเราชำนาญแล้วไม่ต้องกำหนดรู้ได้เลยเราจะทำ เมื่อไหร่ก็ได้ทำเมื่อไหร่ก็เสร็จเมื่อนั้นไม่ทำไม่เสร็จเรารู้แล้ว ๆเราก็ไม่ทุกข์กับการทำด้วยเราทำเพราะเราเห็นว่า มันเป็สิ่งจำเป็นไม่จำเป็นเราก็ไม่ทำนั้นแหละมัชฌิมาปฏิปทา ก็เสร็จแค่ไหนก็ว่างเมื่อนั้นหมายถึงว่าเราเสร็จ เมื่อไหร่ก็ว่างเลยไม่ใช่ว่าเสร็จแล้วเอ็งยังไปท่างมายเข้านะ(หัวเราะ)เป็ความสำเร็จอีกไม่ใช่ ว่างแล้วว่างเลย ตอนนีไม่ต้องไปทำอีกเสร็จแล้วเสร็จเลยแต่ละงานไปแต่ละวัน แต่ละคืน แต่ละเดือน แต่ละปีไป อะไรก็ให้มัน เสร็จไปนั้นนะ **อนากุลา จ กมฺมฺนฺตา เอตมฺมฺกฺลฺมฺตฺตมฺ** จะเป็มงคลก็เพราะไม่เป็ทุกข์ไม่ต้องห่วงใยอาลัย อวารณไม่ไห้ใครมาชี้หน้าว่าเอ็งทำงานค้างคาทั้งงานทั้งการนั้นนะ ทำอะไรไม่สำเร็จไม่ต้องมาเป็นขี้ปากใครอีก นะที่นี้ละเป็ของจริงนั้นนะ เรารู้ความจริงสัจธรรมของพระพุทธเจ้า พระองค์ก็ต้องการให้รู้ความจริงทุก อย่างเกิดแก่เจ็บตายนั้นนะหมายถึงว่าคลุ้มหมอดเลยสิ่งไหนที่เกิดขึ้นแล้วก็ต้องแก่คือชรา เจ็บก็คือป่วยไข้ ตายก็ หมดอายุหรือหมดลมหายใจเข้าออก ไม่ว่ามนุษย์สัตว์ทั้งหลายแม้กระทั่งต้นไม้ที่ดูๆเหมือนกับที่ไม่มีชีวิตมันก็มี

ชีวิตของมันแต่เป็นชีวิตที่ยังไม่ได้พัฒนาต้องว่าอย่างนี้มันยังมีลูกมีหลานเอาไปปลูกขึ้นได้ก็แสดงว่า
ไอ้เนี่ยต้องมีชีวิตเขาจึงได้ชีวิต ฤกษ์คือชีวิต ตอนนี้อย่างมาทำเป็นชีวิตภาพอะไรต่อมิอะไรเนี่ยเห็นมัยภาพของการมี
ชีวิตอาศัยชีวิตภาพแล้วก็เจริญรุ่งเรืองเกิดขึ้นอย่างตื้ออย่างบริสุทธิ์นอนแมงแมลงต่างๆไม่มากินนี่ก็เป็นสัจ
จธรรมเดี๋ยวนี้เยอะแยะมากมายยิ่งรู้เพิ่มมากมายวิทยาศาสตร์มากมายก็เป็นสัจจะมากมายว่ามันต้องอนิจจัง
มากมาย ต้องเป็นทุกข์มากมาย อนัตตามากมายเต็มโลกเลยที่นี้เอ็งจะไปที่ไหนก็ไม่พ้นสัจจธรรมของ
พระพุทธเจ้าต้องกำหนดรู้ รู้แล้วละรู้แล้วละ เว้นว่างไปให้หมด แล้วเราก็เป็นสุขสงบสุขไม่ว่าจะยืนเดินนั่ง
นอนเราก็เป็นสุขสงบสุขได้เราก็ไม่เป็นทุกข์ไม่เป็นกังวลไม่ต้องไปห่วงใยอาลัยอาวรณ์เพราะจิตเราว่าง เพราะ
สิ่งต่างๆไม่ได้อยู่ในจิตเรา เพราะเรารู้ความจริงแล้วรู้แล้วก็ละไปผ่านเพราะรู้แล้วละก็คือผ่านไปวันไป ไม่สนใจ
แต่ที่เราสนใจเราเห็นว่าไม่จำเป็นเราก็ขาดจากความสนใจเพราะรู้แล้วว่า ยังไม่ถึงเวลาที่เราจะต้องทำกิจ จะถือ
สาระประโยชน์จากสิ่งที่เราเห็นได้ยินได้ทราบได้รู้สึก เราก็ต้องว่างต้องผ่านไปก่อน เพราะฉะนั้นเหมือนอดีตที่
ผ่านมาแล้วเนี่ย มันผ่านมาแล้วจะเอาอดีตที่ใช้ได้อีกที่ไหนก็ไม่มือนาคตก็ยังไม่มาเนี่ยต้องถือสาระปัจจุบัน
กำหนดรู้ทุกข์ปัจจุบันแล้วก็ให้มันว่างปัจจุบันเมื่อมันว่างปัจจุบันแล้วอดีตก็จะพลอยว่างไปด้วย ทำให้ว่างก็
เพราะเราไม่ได้นึกถึงมันเพราะว่ามันไม่มีมันจึงว่าง อนาคตยังไม่มาเราไม่นึกถึงเราไม่ปรารถนาถ้ามีตัณหา
ความอยากปรารถนาขึ้นมากก็มีทุกข์อีก ฉะนั้นปัจจุบันเราว่าง อนาคตก็พลอยว่างไปด้วยต้องว่าอย่างนี้ ฉะนั้น
ปัจจุบันว่างให้ได้ปฏิบัติว่าง แล้วเราก็จะเข้าถึงสัจจธรรมคือความว่าง คือนิพพานที่ว่า นิพพานัง ปรมัง
สุญญัง สุญญอย่างยิ่งนั้นนะพระนิพพาน เพราะฉะนั้นเมื่อเรารู้เราเข้าใจแล้วยืนเดินนั่งนอนวอร์ม้อพความว่าง ยืน
ก็นึกถึงให้ว่าง เดินก็ว่าง นอนก็ว่าง นั่งก็ว่าง ปวดอุจจาระปัสสาวะว่างหมดเลยกินดื่มอะไรก็ว่างเพราะกินไป
แล้วก็หมดไปแล้วตายไปแล้วก็ว่างไปอีกทั้งไปอีกมันก็ว่างไปเป็นระดับระดับไปแต่จิตของเราที่สะสมความว่าง
เรื่อยไป ก็เป็นเซรุ่มคุ้มกันหรือภูมิคุ้มกันจิตของเราไม่ให้เป็นทุกข์เพราะเรารู้ทุกข์แล้ว รู้สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์
คือตัณหาได้แล้ว รู้ถึงนิโรธะความดับทุกข์ได้แล้วก็ว่างจากการยึดติดทั้งหมดเลย คือถ้าเรายังมีอุปาทานยึดติด
สิ่งใดไอ้เนี่ยแหละตัวทุกข์(หัวเราะ)ให้รู้ไว้ด้วย ที่นี้รากเหง้าของอุปาทานก็คือเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขานี้
แหละรากเหง้าของอุปาทานตัวจริงเพราะฉะนั้นถ้าจะไปนิพพานต้องตัดทิ้งหมด แม้กระทั่งตัวเองก็ไม่ต้องรัก
กรุณาที่ไม่ต้องสงสารตัวเองไม่ต้องมีมุทิตาวางเฉยให้หมด ถ้าเรายังมีกิจการงานจำเป็นมีบริษัทรบรารลูกน้องก็
ต้องให้เขากินเขาใช้ก็ต้องมีเมตตาให้เขากินเขาใช้เขาจึงจะมีกำลังทำงานให้เราต้องมีกรุณาสงสารเขาเวลาเขา
เจ็บไข้ได้ป่วยถ้าเราไม่รักษาเดี๋ยวเขาตายก็ไม่มีใครทำงานให้เราเห็นมัย ฉะนั้นจึงนั้นนะเป็นของจริง ต้องสงสาร
ให้ถูก แล้วเราก็จะได้ประโยชน์จากการสงสาร ไม่ใช่สงสารไปเรื่อยเฉยให้ทานให้นั่นให้นี่ ไม่รู้เรื่องเลยการที่เรา
ให้คนทุกข์คนยากก็เอา! เราเป็นการเตือนตัวเราเองว่าเราเกิดมายังเวียนว่ายตายเกิดอยู่เป็นคนทุกข์คนจน
ลำบากเหมือนเขาเราก็จะแยะเหมือนอย่างเขานั้นแหละ เป็นการให้แล้วเตือนใจเรา เหมือนท้าวทูตบอกว่าอย่า
ประมาทเป็นสัจจะของจริงนะ ถ้าแกยังว่างไม่ได้ชาตินี้ แกเวียนว่ายตายเกิดต้องมาเจอทุกข์แบบเนี่ยทุกขัง
อริยสัจจต้องรู้แจ้งในทุกข์ต้องรู้แจ้งในสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์รู้แจ้งในนิโรธะความดับทุกข์รู้แจ้งในมรรคหนทาง
เข้าสู่ความพ้นทุกข์ดับทุกข์ ต้องรู้เข้าใจ รู้ง่ายเข้าใจเร็ว แล้วก็รู้แล้วละไปเลยผ่านไปเลยเพราะความชำนาญมี
มากขึ้น มากขึ้นแล้วเราก็จะไม่มีความทุกข์เลยเพราะอะไรเพราะมันเคยชินแล้วคือให้ทุกวันเหมือนกับให้ทานทุกวัน
วันไหนไม่ให้ทานก็ไม่สบายใจนั้นแหละถือว่ามันทานวัตร(หัวเราะ)เอาทานนั้นแหละเป็นวัตร อาศัยการให้นั่นแหละ
เป็นวัตรหรือเป็นทาน เห็นมัยนี้กว่าต้องมาอยู่วัดนี้โกนผมห่มเหลืองเป็นวัตรเนี่ยถ้าโยมมีทานวัตร ศีลวัตรเนี่ย
ถ้าเรารักษาศีลเป็นประจำละเว้นเป็นประจำก็เขาเรียกศีลวัตรอีกเนกขัมมะวัตร ปัญญาวัตร วิริยะวัตร ขันติวัตร
สัจจะวัตร อธิษฐานวัตร เมตตาวัตร ต้องรักวัตรของเราให้มากๆเลยต้องว่าอย่างนี้ อุเบกขาวัตรเนี่ยต้องวางเฉย
กับสิ่งไม่ดีทั้งหมด ถือว่าเป็นอุบายปัญญาของพระพุทธเจ้าต้องมากำหนดรู้ทุกข์ เนี่ยทุกขังอริยสัจจเนี่ยเพราะ
เป็นของจริงเป็นสัจจะทั้งหมดเลยเป็นความจริงทั้งหมด ความจริงถ้าพระองค์จะมาอธิบายอย่างนั้นแลมันเย็น
เยื่อไปหมดเลยหมายถึงว่าเห็นอะไร คนมันงอมืองอตีนเกิดแล้วก็ต้องแก่เจ็บตายแลใจมันหดหู่เศร้าหมองขุ่นมัว

ไม่ตีเนี่ยที่เราก็อำนาจที่แต่เรารู้ความจริงแล้วความจริงนั้นก็เราก็จะได้ไม่ทุกข์เกินไปถึงเวลาเกิดแก่เจ็บตายขึ้นมาเราก็ไม่ต้องไปร้องไห้ร้องไห้คร่ำครวญบนเพ้อ เห็นมีย เพราะถ้าไม่รู้นี่โศกทุกข์มากเลยเนี่ย เห็นมียมีอุปาทานยึดถือทั้งที่เขาตายไปแล้วจากไปแล้วก็ยังร้องไห้ร้องไห้เสียตงเสียตายแต่เวลามีชีวิตอยู่กับไม่เอาใจใส่กันหรือ(หัวเราะ)ที่ไม่เอาใจใส่ก็เพราะนี่แกเถียงฉันบ้างแกเอาเปรียบฉันบ้างอะไรไปคิดถึงส่วนที่เป็นสารัตถะเล็กน้อยแล้วเอามาเนี่ยเวลาตายเข้าจริง ๆมาร้องไห้ร้องไห้มาคิดถึงเขาอีกเพราะอะไรไม่รู้ว่าจะไปพูดกับใครไม่รู้ไม่มีใครเถียง(หัวเราะ)เพราะฉะนั้นเราก็ต้องรู้ทุกข์นั้นนะ รู้ทุกข์ระยะเลยรู้ว่าทุกข์เป็นของมีอยู่จริง เพราะฉะนั้นเราเข้าใจในทุกข์แล้วเราก็จะได้ไม่ทำทุกข์ให้เกิดขึ้น สละทุกข์ ละทุกข์ด้วยการให้ทาน ด้วยการรักษาศีลเนี่ยคือละเว้นให้หมดเลยเนี่ย เป็นอุบายปัญญาของพระพุทธเจ้าด้วยเนกขัมมะมีทั้งทานมีทั้งศีลเลยให้หนักแน่นขึ้นอีก ปัญญาที่มาใครครวญในทานในศีลเพื่อจะกำจัดทุกข์เพื่อให้ว่างจากทุกข์ให้ได้ วิริยะความเพียรก็เพียรให้ว่างเพียรละทุกข์ให้ได้ ขันตอดกลั่นอดทนในทานในศีลก็เพื่อละทุกข์ ถึงสักจะก็เนี่ยเป็นสัจจะความจริงเวลาให้ทานก็ต้องให้ด้วยความจริง ถึงอธิษฐานก็อธิษฐานจริงคือปรารถนาให้ว่างให้พ้นทุกข์จริง เมตตาก็เมตตารักใครในความว่างจริงแล้วเราก็จะเข้าใจเลยอ้อ สิ่งใดที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้เนี่ยเป็นของจริงหมดเลยใครๆก็ปฏิบัติไม่ได้พวกเราส่วนมากไม่ได้พิจารณา คำว่าไม่ได้พิจารณาก็คือไม่ได้ทำความเข้าใจกับสิ่งต่างๆเหล่านั้น พระองค์จึงต้องเป็นห่วงพวกเราจึงบอกทุกข์เป็นของควรกำหนดรู้เนี่ย สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์คือปรารถนาความอยากเป็นของควรละ นิโรธความดับทุกข์ควรทำให้แจ้งคือดับให้ได้ทั้งหมดละ มรรคหนทางเข้าถึงความดับทุกข์ควรเจริญให้มากคำว่าเจริญให้มากก็คือเห็นอะไร ได้ยินอะไร ได้กลิ่นอะไร ได้รสอะไร ได้สัมผัสก็ดับไปให้หมดดับจนกระทั่งมันรู้ว่าเออ! เนี่ยมันดับไปแล้วจริงๆนั้นแหละ ถ้ามันรู้อย่างนี้ได้แล้วนั้นเนี่ยเราก็อริยสัจ๔ หรืออริยสัจก็เกิดขึ้นกับเรานั้นแหละเป็นความจริงของพระอริยเจ้าที่พระองค์รู้ความจริงพระองค์อรหันต์เจ้ารู้ความจริงแล้วก็มาบอกความจริงแก่พวกเราเนี่ยให้เรารู้แจ้งเห็นจริงในทุกข์ ในสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ ในนิโรธความดับทุกข์ ในมรรคหนทางเข้าถึงความพ้นทุกข์ดับทุกข์เนี่ยแล้วก็เป็นสัจจธรรม เพราะอันนี้มีอยู่จริง ไม่ว่าเราจะยืน เดิน นั่ง นอนไปเหนือ ใต้ ตะวันออก อีสาน ภาคกลางก็มีแต่โยมต้องไปเห็นทุกข์เนี่ยไม่เห็นเขาทุกข์ก็จ้องรู้ทุกข์ตัวเองว่าไอ้ที่ภูหนานแล้วภูนั้นมาเป็นชั่วโมงแล้ว(หัวเราะ)แล้วเดี๋ยวก็ต้องขยับขยายอีก เดี่ยวหิวอีกต้องกินอีก ต้องขับถ่ายอีก ทุกข์ทั้งนั้นเลย ไม่พ้นพุทธโฆษาทเลยเนี่ยอยู่ในข่ายพระญาณเนี่ยเดี๋ยวโยมก็จะมานึกว่าเอ๊ะ! ข่ายพระญาณเป็นยังงี้อีกสงสัยพระพุทธเจ้าอีกเอ๊ะ! ข่ายพระญาณเป็นยังงี้อีกเนี่ยการที่เราเข้าใจอย่างนี้เนี่ยอยู่ในข่ายพระญาณของพระพุทธเจ้า พระองค์รู้ทุกข์เนี่ยเราเจอของจริงแจ้งๆอะไรแต่เราก็ยังไม่รู้จักอีก ต้องว่าอย่างนี้ เนี่ยเขาเรียกข่ายพระญาณเพราะเห็นทุกข์เนี่ยทุกคนในมนุษย์โลก เทวโลก มารโลก พรหมโลกเนี่ยตกอยู่ในข่ายพระญาณ คือทุกข์ทั้งนั้นเลยที่พระองค์เห็นต้องว่าอย่างนี้ ไปไหนไม่รอดแล้วยังมาอวดเบ่งอวดเก่งกับพระพุทธเจ้าพระธรรมเจ้าพระอรหันต์เนี่ยต้องลงไปสวยทุกข์อย่างหนักหนาสาหัสเลยต้องว่าอย่างนี้(หัวเราะ) เพราะฉะนั้นแทนที่จะรู้ทุกข์ รู้สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ รู้นิโรธความดับทุกข์ รู้มรรคหนทางเข้าถึงความพ้นทุกข์ดับทุกข์แล้วควรจะไปนิพพานกันให้หมดทำจิตให้ว่างกันให้หมดไม่ต้องมาเวียนว้ายตายเกิดไม่ต้องมาสนใจใครแล้วเป็นการดับเฉพาะตนด้วย เพราะทุกคนนะมีทุกข์เฉพาะตนแล้ว ไปอยู่ที่ไหนก็มีทุกข์แล้วไม่ใช่ไปสร้างทุกข์ให้เกิดแก่คนอื่นอีกเนี่ย เพราะฉะนั้นก็แยะแล้วแล้วที่นี้ก็มีเวรมีกรรมไม่รู้จักจบจักสิ้น เพราะไปทำกรรมหรือมีบุญกรรมไว้แล้วต้องไปชดใช้เวรใช้กรรมเค้าเนี่ยทุกข์ อยู่ในข่ายพระญาณ ญาณความรู้ของพระพุทธเจ้าที่พระองค์ตรัสไว้เนี่ยครอบงำทั้งสามโลกหมีนโลกธาตุแสนโกฏิจักรวาลเลย สัพพัญญุตญาณรู้ทุกเรื่องเลยเนี่ย อนาวรณญาณก็รู้ไม่มีสิ้นสุดเลย รู้ทุกข์ว่าทุกข์นี้ไม่มีสิ้นสุดนะถ้าขึ้นไม่ดับเนี่ยไม่รอดหรือ(หัวเราะ)ไปไหนไม่รอดต้องดับแน่เลย ความรู้ไม่สิ้นสุด เพราะฉะนั้นเราก็ต้องดับความรู้ที่นั่นแหละต้นเหตุของเราก็คือดับความรู้ที่จิตของเรา นั่นแหละรู้ว่าเป็นรูป เป็นเสียง เป็นกลิ่น เป็นรส เป็นโผฏฐัพพะสัมผัส ธรรมารมณ์เนี่ย นั่นแหละเป็นการรู้ทุกข์แล้วก็รู้สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ว่ามันเกิดไปจากตรงนี้เกิดจากความรู้ของเราเนี่ยแหละ ก็เพราะเราไม่รู้ก็เลยทุกข์มากเกินไปต้องมาเสียอกเสียใจกับความไม่รู้ความโง่ที่พระพุทธเจ้าเรียกว่าอวิชชาความไม่รู้ ที่นี้เมื่อรู้ก็เป็น

วิชาแล้วเราก็ทำความรู้ของเราแล้วก็ดับความรู้ทุกข์ของเราให้หมดไป ให้ว่างไป มันจะได้ไม่มีทุกข์
 จริงๆ รู้ทุกข์แล้วเห็นอะไรก็ไอ้ เนี่ยต้นเหตุแห่งทุกข์ทั้งนั้นเลยจะไปจับไปหยิบอะไรจะไปยึดถืออะไรก็ทุกข์
 ทั้งนั้นเลย จะหายใจเข้าออกก็ยังเป็นทุกข์อีกแยะแล้วจะไปไหนรอดเนี่ย เพราะฉะนั้นจึงอยู่ในข่ายพุทธานุชาของ
 พระพุทธเจ้าไม่พ้นก็ไต่ยืนแต่เรื่องพุทธานุชา หรือสัพพัญญุตญาณ อเนวารณญาณอะไรเนี่ยเออะแยะเลยแต่ไม่รู้
 เรื่องว่าเป็นยังไง เนี่ยเป็นอย่างนี้พระอาจารย์ชี้ให้เห็นว่าเนี่ยเป็นอย่างเนี่ยเป็นสังขารที่พระองค์รู้ที่พระองค์
 สอนเพื่อให้เราดับทุกข์สิ้นทุกข์ก็เพราะเหตุนี้ เพราะพวกนี้อยู่ในข่ายพระญาณของพระองค์เนี่ยไปไหนทำอะไร
 เนี่ยอยู่ในทุกข์ แล้วก็รู้ว่าทุกข์นั้นมากขนาดไหนถึงอนัตตริยกรรมหรือเปล่า อนัตตริยกรรมแปลว่าทำกรรมไว้
 มากหรือเปล่า มันก็จะต้องทุกข์มากอีกเป็นทวีคูณเลยอนัตตริยกรรมหนักหนาสาหัส เพราะฉะนั้นเนี่ยไม่พ้น
 ข่ายพระญาณพระพุทธเจ้าพระองค์นี้รู้ทั้งภายในรู้ทั้งภายนอกเลยต้องว่าอย่างนี้ สารพัดในการที่จะรู้วันแต่
 พระองค์ต้องการรู้เท่านั้นเพราะรู้แล้วก็หมด รู้แล้วไม่ได้ยึดติด รู้แล้วว่างหมด แต่ที่พระองค์เมื่อมีการสัมผัส
 เกิดขึ้นคือได้เห็นได้ยินได้ฟังได้ทราบแล้วพระองค์ก็รู้สิ่งที่ควรทำสิ่งที่ไม่สมควรทำ แล้วพระองค์ก็ละเว้นต้องว่า
 อย่างนี้ ถือเอาสิ่งที่เป็นสาระอะไรเป็นสาระ คีลสาระ สมามิสาระ ปัญญาสาระ วิมุตติสาระ วิมุตติญาณทัสสนะ
 สาระ คีลสาระก็ต้องละเว้นการละเว้นนั้นแหละเป็นสาระที่ควรทำ สมามิคือความตั้งใจมั่นที่จะละเว้น ว่างนั้นแหละก็
 เป็นสาระถ้าเราทำได้ เพราะเรารู้เหตุรู้ผลคือปัญญานี้แหละ ปัญญาที่รู้นั้นะเป็นปัญญาสาระ การที่รู้แล้วไม่ยึด
 ติดก็เป็นวิมุตติสาระ วิมุตติญาณทัสสนะสาระก็คือทั้งรู้ทั้งเห็นเลยก็ละทิ้งความรู้ด้วยละทิ้งความเห็นด้วยที่นี้โยม
 ก็จะเข้าใจว่าเอ๊ะ! ที่พระอาจารย์บอกว่าสัมมาทิฏฐิเห็นชอบทำไม่จึงเห็นว่าง(หัวเราะ)พระอาจารย์ไปจับมายังไง
 ไปหามายังไงเนี่ย ต้องบอกไว้ให้รู้ว่าเนี่ยพระอาจารย์รู้ที่พระองค์สอนเนี่ยวิมุตติญาณทัสสนะ ทั้งรู้ทั้งเห็นเนี่ยก็
 ให้ว่างให้หมดเลยเนี่ยวิมุตติหลุดพ้นจริงๆเลยเนี่ย เพราะฉะนั้นถ้าโยมถาม ถ้าโยมมีปัญญาถาม อาตมาต้องมี
 ปัญญาตอบก็มีความรู้อธิบายให้โยมฟังเนี่ย ฉะนั้นโยมจะทิ้งในความรู้ของพระอาจารย์ที่ไปตามรู้ตามเห็นตาม
 พุทธโอวาทมาเนี่ย ต้องว่าพระอาจารย์เนี่ยต้องขยันแน่นอนเลยถ้าไม่ขยันไม่มีใครรู้(หัวเราะ)พระอาจารย์ไม่มี
 สิทธิรู้เลยได้เนี่ยพระอาจารย์เนี่ยยืน เดิน นั่ง นอนก็พิจารณาใครครวญเนี่ยสิ่งที่ผ่านมาแล้วเรียนตรี โท เอกอ่าน
 พระไตรปิฎกอะไรเนี่ยนั้นนะเป็นการศึกษาค้นคว้าทำความเข้าใจแล้วก็เอาสาระประโยชน์เนี่ยเอามาสอนพวก
 โยมให้เอาสาระประโยชน์ที่ความจริงเดี๋ยวจะนึกว่าสาระคืออะไรอีก สาระประโยชน์ก็คือรู้ความจริงเห็นความจริง
 เข้าใจในความจริง แล้วเราก็จะได้ไม่มีทุกข์เราก็จะได้พ้นทุกข์ดับทุกข์สิ้นทุกข์ ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิด ไม่
 ต้องมาอยู่ในข่ายแห่งความทุกข์นี้อีก เหมือนกับทุกข์นี้เป็นประจำโลกเลย ต้องว่าที่พระองค์ว่าทุกข์นี้เป็นทุกข์
 ประจำสังขาร ไอ้ทุกข์ประจำสังขารก็คือร่างกายเราเนี่ย นิพัตถ์ทุกข์ทุกข์เนื่องนิจเลยเนี่ยที่พระองค์ตรัสไว้ ไอ้ไหน
 พวกเราก็เนี่ย กว่าจะเอ๊ะ! ทุกข์เนื่องนิจเป็นยังไงอีกเนี่ยเดี่ยวสงสัยตัวเองสงสัยในความรู้ตัวเองอีกเนี่ยจะได้รู้ว่า
 เนี่ยเป็นอย่างนี้ทุกข์ทั้งนั้นเลยที่พระองค์สอนไว้ของจริงทั้งนั้น ที่เป็นของควรกำหนดรู้ แล้วเป็นสังขารจริง
 เรียกว่าเป็นทุกข์ขริยสังหรือทุกข์สังเป็นความจริงที่มนุษย์สัตว์ทั้งหลายจะต้องรู้ รู้แล้วก็ละด้วยไม่ให้ยึดติด นั้น
 แหละจึงจะถูกต้องตามเจตนาที่พระองค์เทศนาสั่งสอนหรือแนะนำ ไม่อย่างนั้นแล้วก็ไม่รู้จักจบจักสิ้น เพราะ
 อะไร เพราะไม่เกิดความเบื่อหน่าย ไอ้ตัวเบื่อหน่ายก็คือตัวนิพพิทาญาณ ไอ้ตัวนิพพิทาญาณเบื่อหน่ายแล้ว จิต
 จึงจะเข้าสู่วิปัสสนาญาณจะรู้เห็นความเป็นจริงอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาของสรรพสิ่งคือสรรพทุกข์(หัวเราะ)สรรพ
 อนิจจัง สรรพอนัตตาอีก ที่สัพเพ ธัมมา อนัตตาก็คือสรรพอนัตตานั่นแหละอันเดียวกัน เราก็จะได้ไม่เคลือบ
 แคลงไม่ลังเลสงสัย ใจเราก็ต้องไม่วิตกวิจารณ์สังขารก็จะไม่ต้องปรุงแต่ง จิตของเราก็เป็นสุขสงบสุขด้วยรู้แล้ว
 ละเนี่ยแล้วก็ดับไปเลยหายไปเลยไม่สนใจแล้วว่างไปเลยไม่ติดใจไหนๆมันก็ผ่านไปแล้วไม่ติดใจไม่ตามไอ้หนึ่งของ
 หายก็ยังต้องไปตามเอาไปหาค้นเอามาอีก(หัวเราะ)คนหายก็ต้องไปตามมาอีก ลูกเมียหายสามีหายก็ต้องไป
 ตามกันเนี่ย ตามล้างตามล่ากันมาเนี่ยมีทุกข์ทหนรามาหาเจอแล้วก็ปฏิเสธอีกน้อยออกน้อยใจก็ต้องฆ่ากันตาย
 เนี่ยแสวงหาทุกข์แทนที่จะหาทางสิ้นทุกข์ดับทุกข์ไอ้ต้นเหตุทุกข์ให้แก้ตัวเองหาเพิ่มเวรเพิ่มกรรมให้แก่ตัวเอง
 นี่ก็เป็นความจริงที่ปรากฏอยู่ทั่วโลก อยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์หรืออยู่ในทีวีหรืออยู่ในไหนๆที่เขาออกข่าวเป็นข่าว

ถ้าใครต้องการศึกษาใครก็ต้องเห็นทุกข์ประจำวันเลย เห็นทั่วโลกทั่วโลกด้วย ผิดศีลผิดธรรม ฆ่ากัน ตายก็ผิดศีลข้อ๑แล้วเห็นมีย ขโมยกันอีกก็ข้อ๒แล้วเห็นมีย ประพฤติผิดบุตกรรยาสามีกี่ข้อ๓ มุสาโกหก หลอกหลวงต้มตุ๋นก็ข้อ๔ กินเหล้าเมายาประมาททำให้คนอื่นตายบ้างทำให้คนอื่นเสียหายบ้างทั้งตัวเองก็เสียหาย ตัวเองก็ตายไปด้วยเนี่ยประมาทผิดศีล๕ แล้วจะไปพ้นข้ายพระญาณไต่ยังงั้นเนี่ย แล้วที่นี้พระอาจารย์ก็ต้องโยน คำถามว่า โยมอยากจะพ้นข้ายพระญาณพระพุทเจ้าหรือเปลา(หัวเราะ)เดี๋ยวมถามพระอาจารย์อีก พระอาจารย์ ทำยังงั้นถึงจะพ้นข้ายพระญาณต้องว่าง ถ้าว่างได้แล้วพระองค์ก็ไม่กังวลไม่ห่วงใยไม่อาลัยอาวรณ์แล้วเออ ทำ ถูกแล้วเข้าถึงแล้วพระองค์ไม่กังวลแล้ว เดียวก็ไปนิพพานไปอยู่กับพระองค์แล้ว(หัวเราะ) จะได้พ้นข้ายพระ ญาณไม่ต้องให้พระพุทเจ้ามาเป็นกังวลทุกข์กับเราอีก เนี่ยเห็นมีย สุดยอดสังขารของพระพุทเจ้าเป็นอย่าง นี้ ต้องสรุปได้ลงได้ หรือฟังตั้งนานแล้วทำไมไม่สรุปซักที เนี่ยก็ว่างเนี่ยสุดยอด ก็เทศน์กันมาตั้งหลายวันแล้ว แล้ววันนี้ก็วันที่๗ก็ยังต้องว่างกันต่อไป(หัวเราะ) ที่นี้โยมกลับไปบ้านจะไปทำงานที่ไหน พอเสร็จการเสร็จงานก็ ต้องว่างต่อไป เป็นการวรรนมอัพพระนิพพานเนี่ย แล้วโยมก็จะได้ว่า เราจะต้องอยู่ในข้ายพระญาณอยู่นะยังอยู่ใน ทุกข์อยู่นะเตือนตัวเองไว้สอนตัวเองไว้ไม่เอาแล้วพยายามไม่ยุ่งกับใครแล้วเดี๋ยวมีเวรมีกรรมอีกไม่ว่าง ต้อง ไปใช้เวรใช้กรรมเสียเวล่ำเวลาทำมาหากินลูกเมียครอบครัวเป็นทุกข์อีกเพราะเราเลือกไปไม่ว่างเนี่ย เพราะฉะนั้นว่าง ใครชวนไปกินเหล้าว่างไม่ไป ใครชวนไปที่ไหนว่างไม่ไปเนี่ยเพราะว่าง(หัวเราะ)ถามทำไมไม่ ไป ว่างบอกเขา(หัวเราะ)มันจะศักดิ์สิทธิ์เลยไอ้พวกนั้นมันจะงเด็กละเอ๊ะ! ก่อนนี้กับเดี๋ยวนี้อันไหนหาย หัวไปสวิงกลับมาถึงมาพูดกันแบบนี้หรือว่างแล้วถ้าเอ็งไม่เชื่อเดี๋ยวจะพาเอ็งไปว่างนะเดี๋ยวเอะมึงๆจะเอา หรือเปลาต้องทำมันเลย เดียวต้องพาไปหาพระอาจารย์ต้องพามันไปว่างอีก ถามว่าเอ็งอยากพ้นทุกข์ดับทุกข์ สิ้นทุกข์เอ็งก็ต้องทำจิตให้ว่าง ถ้าเอ็งว่างได้แล้วโอเคเลย ที่นี้เอ็งก็เป็นเพื่อนกับข้าได้แล้ว เขาเรียกกัลยาณธรรม กัลยาณมิตรเนี่ยเป็นเพื่อนกันโดยธรรมเป็นสหายธรรมพากันไปนิพพานต้องว่าอย่างนี้ แล้วเราก็จะเป็นสุขทั้ง ครอบครัวและตัวเราก็จะไม่เป็นห่วงด้วยจะไปไหนมาไหนเขาก็รู้ว่าจะไปไหนมันว่างแล้วมันไม่ไปไหนหรือ กิน เสร็จแล้วก็เนี่ยมีงานก็ทำงานมีอะไรก็ทำไป ไม่มีก็ว่างไปไหนเดี๋ยวไปก็ตายสอนตัวว่ามึงจะไปตายหรือเปลาเนี่ย อยากออกไปเที่ยว(หัวเราะ)ไปกินเหล้าเมายาไปคบเพื่อนเดี๋ยวมันโดนเพื่อนฆ่าตายผิดใจกันทะเลาะกันวงเหล้า เห็นมีย หนังสือพิมพ์ลงอะไรพวกนี้เนี่ยเห็นมียเนี่ยเป็นความจริงทั้งนั้นเลยปรากฏแก่ทุกคนเลยไม่ได้ปกปิด ซ่อนเร้นเลยลงข่าวมันตายไปนานเขาฟังเอาข่าวมาออกก็ยังคงรู้เลยต้องว่าอย่างนี้ เนี่ยความจริงแม้ดีก็ยังเป็นความจริงปัจจุบัน ที่เขาเอามาออกข้างเขาก็เอามาออกข้างจริงอีกนะ อนาคตที่ยังไม่มาก็จะต้องมีความจริง อย่างนี้เรื่อยไป เพราะอะไรเพราะคนยังไม่รู้ทุกข์ ยังไม่เบื่อหน่ายในทุกข์ ยังไม่เข้าใจสังขารของพระพุทเจ้า ที่พระองค์แสดงทุกข์ที่พวกนี้เป็นตกอยู่ในข้ายพระญาณของพระพุทเจ้าทั้งหมดเลย แต่ก็ยังไม่รู้ พระพุทธานุ ภาพเลยที่ครอบคลุมเราไว้ ที่แสดงให้เรารู้แต่เราเลือกไปยังไม่ตัดค่านอกตัณญาแล้วยังไปปลบหลูตูหมิ่นท่านอีกนะ แต่ก็ยังไม่รอดหรือไอ้ที่ตายคาข้ายเลยต้องว่าอย่างนี้(หัวเราะ)เหมือนกับปลาติดข้ายไปไม่รอดหรือตายอย่าง เดียว ตายมีเวรมีกรรมเนี่ยต้องบอกอย่างนี้ เราได้แล้วเข้าใจแล้วเราก็จะไม่ทุกข์ ยืน เดิน นั่ง นอนก็จะไม่มีทุกข์ เนี่ยเรารู้ความจริงก็คือรู้สังขารเป็นสังขารของพระพุทเจ้าที่พระองค์ตรัสมาสองพันกว่าปีแล้วพวกเรายัง ไม่เคยพิจารณาตัวเองเลยเที่ยวไปฟังโทษคนอื่นว่าเก่งนักเลยพวกเอ็งเนี่ยต้องว่าอย่างนี้หาเรื่องราวทำให้ เขาเป็นทุกข์เนี่ยเก่งมาก เก่งในทางไม่ดีต้องว่าอย่างนี้ แล้วก็เพิ่มทุกข์ให้แก่ตัวเองด้วยนะ เราไปทะเลาะไป โกรธใครเราก็ไม่ได้ประโยชน์จากเขาคอนั้นแล้วเห็นมียถ้าเรามีสงานมีการไปจ้างเขาๆก็ยังไม่มา ภูไม่เอาจะภูไม่ อยากได้(หัวเราะ)เห็นมียเนี่ย ทุกข์นะพอไปทะเลาะทุ่มเถียงกันทุกข์มากขึ้นอีกดับเบิ้ลทุกข์ต้องว่าอย่างนี้ปกติก็ มีทุกข์อยู่แล้ว แทนที่จะได้ช่วยกันแบ่งเบาทุกข์ก็ไม่เอา เนี่ยไปอวดเก่งไปทะเลาะกับเขาเลยเป็นการเพิ่มทุกข์ ให้แก่ตัวเองอีก เราจะเห็นทุกข์เห็นโทษมากมายเลย พระองค์สอนแล้ว รู้เขารู้เราบร้อยครั้งชนะบร้อยครั้งกล ยุทธ์ของชุนวูเนี่ยบอกว่าการชนะด้วยการไม่เสียกำลังหรือไม่ต้องฆ่ากันเนี่ยเป็นกลยุทธ์สุดยอด กลยุทธ์สุดยอด คืออะไรก็คืออย่าทะเลาะกันเราก็ไม่ต้องเสียหายไม่ต้องซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ไม่ต้องไปเสียเวลาระมัดระวังเราก็

อย่างนี้เบาไปหน่อยต้องว่าอย่างนี้(หัวเราะ)อาศัยพุทธศาสนาากล่อมเกลานี้เพราะฉะนั้นนี่ต้องคู่กัน เพราะฉะนั้นบรรพบุรุษบรรพมหากษัตริย์จึงถวายแผ่นดินเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา อริยสังฆบูชาฉะนั้นไคร่ลบลู่ศาสนาที่เดือดร้อน พุทธเจ้าถวายไปแล้วนะ ถ้าบรรพมหากษัตริย์ท่านมีปัญญาท่านถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา อริยสังฆบูชาไปแล้ว ฉะนั้นชนในชาตินี้เพียงแต่บริจาคตานทานไปบิณฑบาตทักใส่ให้พอเลี้ยงตัวไปวัน ๆ ก็พอแล้วไม่ต้องไปหาเรื่องหารากกับท่านหรือ(หัวเราะ)เนี่ย ถ้าพอมีเวลาถ้ามาฟังอย่างนี้โอโหจะเห็นคุณของศาสนาเห็นคุณความดีของพระพุทธเจ้าพระองค์สอนให้พ้นทุกข์เลยไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดอีกไม่ต้องไปเป็นขี้ข้าไม่ต้องไปเป็นทุกข์กับใครอีกไม่ต้องให้ใครตำใครว่าไม่ต้องติดคุกติดตารางรุ่นที่รุ่นวายอะไรเนี่ย ฉะนั้นเรารู้แล้วเข้าใจแล้วเราก็จะเป็นสุข อาศัยสังฆธรรมของพระพุทธเจ้าเราเนี่ย แล้วเราก็จะได้มีพระธรรมที่ฟังคือมีพุทธเจ้า พุทธะก็คือผู้รู้มีความรู้ของพระพุทธเจ้านั้นแหละเป็นที่พึ่ง มีพระธรรมที่พระองค์ตรัสไว้ดีแล้วนั้นแหละเป็นที่พึ่งพยายามปฏิบัติให้ได้มากน้อยแค่น้อย ๆ แค่ว่างก็พอ(หัวเราะ)เพราะว่างคำเดียวเท่านั้นแหละแต่อย่างอื่นมากมายเลยถ้าเอ็งทำไม่ได้ต้องเขกกระบานตัวเองให้มาก ๆ ไว้หน่อย มึงไม่มีสังฆะไม่มีทานไม่มีศีลไม่มีเนกขัมมะไม่มีปัญญาไม่มีวิริยะขันติสังฆะอริยฐานเมตตาอุเบกขามังกว้างไม่ได้มึงต้องโขกกระบาลทำไม่มึงถึงตกดานอย่างนี้เนี่ยต้องมาเดือดร้อนครอบครัวเดือดร้อนครูบาอาจารย์เดือดร้อนประเทศชาติบ้านเมืองเดือดร้อนพระมหากษัตริย์ต้องมาแนะนำต้องจับเข้าคุกเอาข้าราชการทหารตำรวจมาจับเอาไว้ไอ้ที่คนไม่คิดอันธพาลอันธพาลแปลว่าผู้มือบอด เพราะฉะนั้นคนร้ายหรือสัตว์ร้ายก็ต้องขังกรงเนี่ยเห็นมัยฉะนั้นอันธพาลทั้งนั้นเลยเราจะไปอันธพาลหรือเปล่า เราต้องคิดเฮ้ย! กูไม่เอาแล้วพระอาจารย์ท่านสอนให้ไปนิพพานพยายามสอนทุกแง่ทุกมุมเนี่ยขนาดพระอาจารย์รุ่นไหน ๆ เนี่ยสองพันกว่าปีเนี่ยยังมาอุตสาหะมาหาเรามาเห็นยังมาสอนเราอีก ถ้าเดียวพระอาจารย์ตายใครจะมาสอนอีกเนี่ยถ้าเอ็งไม่จำไว้สอนให้เอ็งจำไว้ถ้าเอ็งไปสอนลูกสอนหลานเอ็งอีกประเทศชาติเราก็จะเจริญรุ่งเรืองครอบครัวเราก็จะเป็นสุขพระมหากษัตริย์องค์ต่อไปท่านก็สบายขึ้นหน่อย เพราะองค์ปัจจุบันความดีท่านทำไว้มากแล้วเป็นที่ประจักษ์แก่โลกจะได้รางวัลอะไรเขาให้ที่๑ทั้งนั้นนะเหรียญนั้นเหรียญนี้ที่ให้มาโมทนาความดีกับพระองค์นะไม่ใช่พระองค์อยากได้นะพระองค์เองจะเอาก็เหรียญจะเอาทองสักเท่าไรไม่ต้องถามอย่างนี้มึงให้มานิดเดียวเหรียญเดียว(หัวเราะ)มาเชิดชูเกียรติถวายพระเกียรติพระองค์มีความดีมากมายความดีพระองค์นั้นแหละเป็นพระเกียรติสูงสุดเนี่ยเห็นมัยเนี่ยท่านไม่ยึดติดเลยเราแก่แล้วหรือสวรรคตหรือไปแล้วไปก็ไปสุดดีแน่นอนทำความดีมาจนอายุปุนนี้แล้ว มึงยังจะมาหาเรื่องหารากจะไปสนใจอะไรตายแล้วกูก็ไม่ได้อะอะไรไปเนี่ยเห็นมัย เป็นสังฆธรรม เนี่ยสังฆะของจริงเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นเราก็ต้องฟังแล้วไม่ต้องคิดเลยว่าจริงใจให้รู้เลยไม่ต้องอธิบายมากมายเลยเนี่ยพระอาจารย์พูดความจริงเอาความจริงในปัจจุบันมาพูดให้รู้แล้วก็พยายามละทำจิตให้ว่างให้หมด ไม่ต้องไปยุ่งกับใครเขาทั้งหมดเรื่องของเขาเราไม่ยุ่ง เพราะเรื่องของเราก็จะจบจะสิ้นแล้วเราก็จะได้ยุติมีความสุขทำมาหากินเลี้ยงตัวเลี้ยงครอบครัวไป มันร่ำมันรวยจะได้เสียภาษีให้ข้าราชการเขาบ้างเขาจะได้ไปซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์กับเขาบ้างเขาจะได้ป้องกันแผ่นดินป้องกันศาสนาให้เราก็จะได้มีเวลาไปทำงานเป็นสุขไม่งั้นจู้จี้ไม่มีกำลังไม่มียุทธโธปกรณ์เครื่องรบแล้วก็เกณฑ์พวกโยมไปรบแล้วโยมจะสู้เขาได้ไหมก็ได้แพ้ถูกเดียวเป็นปួយอย่างเดียวไปก็ตายหมดเนี่ยเพราะฉะนั้นท่านอุตสาหะดูแลรักษาฝึกทหารวิธีการยุทธอะไรวิธีสู้รบอะไรพวกเนี่ยเพราะฉะนั้นเราต้องรู้ความจริงอันนี้การที่พระองค์แสดงโครงการพระราชดำริอะไรเนี่ยเพื่อให้ทุกคนทำมาหากินแล้วประเทศชาติก็พลอยมีอันสงบสุขไปด้วยเพราะครอบครัวของประชาชนภูมิจึงของพระองค์เป็นสุขมีเงินเหลือกินเหลือใช้เสียภาษีให้อีกไม่ต้องไปปีบริดนาทาเร้นไม่ต้องไปชู้กันชอก ไอ้พวกชู้กันชอกพวกริดนาทาเร้นเนี่ยผิดทั้งนั้นนะ เพราะฉะนั้นเนี่ยเมื่อทุกคนเป็นสุข มีสัมมาอาชีพบ้านเมืองก็ร่มเย็นเป็นสุข ทหารตำรวจมีหน้าที่เขาศึกษาวิชาดูแลนั้นก็ไม่มี งานก็ไม่มากนักเนี่ยวุ่นวายกันไปหมดเนี่ยเพราะไม่มีศีลไม่มีธรรม เพราะไม่มีคุณธรรมไม่มีจริยธรรม เพราะไม่รู้เรื่องศีลเรื่องธรรมจึงไม่มีศีลไม่มีธรรมประจำใจ ศีลที่ทำประจำใจนะแสดงว่ามีคุณธรรมเกิดขึ้นแล้วต้องรู้ศีลรู้ธรรมแล้วก็ศีลมีธรรมแล้วก็ปฏิบัติตามศีลตามธรรมนั้นนะจึงจะเรียกเมื่อปฏิบัติแล้วเป็นจาริตประเพณีเป็นจริยธรรม เมื่อ

จริยธรรมเราสั่งสมไว้ได้แล้ว รู้แล้วเข้าใจแล้ว จึงจะเกิดคุณธรรมในใจของเราเนี่ย เพราะฉะนั้นเรารู้
อย่างนี้แล้วเราจะเห็นความสำคัญของศีลของธรรม จะเห็นสัพพัญญุตญาณข้ายพระญาณของพระพุทธเจ้าว่า
เนี่ยที่พระอาจารย์มาเทศน์มาบอกโยม เตียวจะไปประลึกไปอ่านเจอเตียวจะไปสงสัยไปอ่านเจอสัพพัญญุตญาณ
เป็นยังงี้อีก(หัวเราะ)เนี่ยโดนพุทธเจ้าครอบไว้อยู่ในข้ายพระญาณ พระองค์แสดงทุกข์เอาไว้ อนิจจังเอาไว้
อนัตตาเอาไว้เนี่ยอริยสัจจะความจริงอันประเสริฐ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรคเนี่ยอยู่ในข้ายไปไหนรอดเนี่ยพวก
เราเนี่ย ถ้าเราจะพ้นข้ายพระญาณก็โน้นต้องจิตว่างไปนิพพานเหมือนพระองค์โน้นนั่นแหละพระองค์จะได้เบาใจ
หลุดพ้นวิมุติไปแล้วไม่ต้องมาอยู่ในข้ายพระญาณของพระองค์ก็ได้เป็นอิสระเป็นไทแล้ว เนี่ยถ้าคนสำนึกความเป็น
ไทยแล้วเนี่ยต้องวิมุติหลุดพ้นเป็นอิสระไม่สร้างกรรมก่อเวรไม่ทำให้ใครเดือดร้อนไม่ทำตัวเองให้เดือดร้อนไม่ทำ
ให้ผู้อื่นเดือดร้อนนั่นแหละจึงจะเป็นธรรมเป็นยุติธรรมไม่เบียดเบียนตัวเองให้เดือดร้อนไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน
นั่นแหละชื่อว่าเป็นศีลเป็นธรรม นั่นแหละเป็นคนไทยที่แท้สมกับที่คนไทยมีจริยธรรมมีคุณธรรมมีศีลมีธรรมมี
พุทธศาสนาประจำชาติต้องว่าอย่างนี้จึงจะถูกต้องตามพุทธโอวาทนั่นนะ *สุขา สงฆสฺส สามคฺคี* ความพร้อม
เพรียงของหมู่เป็นสุขก็เพราะว่าทุกคนมีธรรมเสมอกันจึงจะเป็นแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองขึ้นมาทุกที่ทุกหนทุก
แห่ง ไปอยู่ที่ไหนก็มีแต่ความสุขความสงบทั้งนั้นทั้งหมดอ้าว! วันนี้จบบายการครบ๗วันใครจะถามอะไรก็ถามได้
...เห็นมี้เนี่ยพรรณาอริยสัจจะสัจธรรม มรรคสัจจะ(หัวเราะ)วันนี้ไม่ถามแล้วหรือ... สั้นหัวเลยแสดงว่าว่างแล้ว
เนี่ย(หัวเราะ)โดนพระอาจารย์อัดมา๗วันเรียกว่ากลัวเลยไม่ใช่กลัวอะไรไม่ใช่พระอาจารย์เป็นสื่อเป็นหมี่เป็น
ข้างนะ..กลัวความรู้ของท่าน(หัวเราะ)ต้องว่าอย่างนี้เตียวจะโดนชี้แะหนัก ๆอีก(หัวเราะ)..อ้าว! ถามเถอะ...พระ
อาจารย์ไม่ใช่สื่อไม่ใช่ข้างไม่ต้องกลัวพระอาจารย์หรือ พระอาจารย์ไม่ต้องการให้ใครมากกลัว ถ้าโยมจะกลัว
จริง ๆจะกลัวตัวเองจะไปทำผิดทำบาปทำกรรมนั่นแหละกลัวให้มากถ้าทำความดีไม่ต้องกลัวเหมือนพระ
อาจารย์เนี่ยสอนให้ทุกคนทำความดีใช้หนี้ความดีไอ้ที่ผิดไปแล้วถือว่าเราต้องรู้สำนึกแล้วแล้วเอา! ชีวิตที่
เหลือนี้ต้องทำความดีใช้หนี้ความดีก็แล้วกันมันจะทุกข์บ้างเหนื่อยบ้างเจ็บบ้างก็ถือว่าไม่ต้องกังวลทำจิตของเรา
ให้ว่างไว้แต่นั้นเป็นการทำดีใช้หนี้ความดีเพราะเคยฆ่าความดีขโมยความดีประพฤติดีความดีหลอกลวงความ
ดีหลงความดีคนอื่นมาที่นี้เรารู้จริงเห็นแจ้งแล้วเราจะเหนื่อยเพราะการทำความดีก็ช่างหัวมันเถอะยอมรับ
(หัวเราะ)แต่จิตเราต้องว่างแค่นี้อ้าว! ใครจะถามอะไรก็เอา... โมทนาสาธุกับทุกคนเลยจะได้เป็นคนดีของ
ครอบครัวจะได้เป็นคนดีของประเทศชาติบ้านเมืองเป็นคนดีของพระมหากษัตริย์เป็นคนดีของศาสนาด้วย
เพราะฉะนั้นโยมจำไว้โยมประพฤติปฏิบัติไปสอนลูกสอนหลานเนี่ยลูกหลานก็จะเป็นสายศีลสายธรรมสายแห่ง
ความดีจะร่มเย็นเป็นสุขแก่ตัวเขาเล็กจะให้หมดว่างให้หมดรู้จักให้อโหสิให้อภัยเขาแล้วตั้งตนทำใจว่างได้บ้าง
เสียบ้างก็ไม่ใช่ไรแต่ก็ไม่ยอมทิ้งไม่ละทิ้งให้การที่ไม่ยอมทิ้งไม่ยอมละทิ้งนั่นแหละเป็นความพยายามหรือความ
เพียรหรือมีขันตอดกลั่นอดทนมีความจริงใจที่จะไปนิพพานต้องว่าอย่างนี้เอาละโมทนาสาธุกับทุกคนที่มาอบรม
ครบ๗วัน...

ชัชชัย เมฆา ผู้ถอดความและจัดพิมพ์

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒

เวลา ๒๑.๓๔ น.